НОХЧИЙН МЕТТАН ОЛИМПИАДА – 9 КЛАСС

1. Х1окху дешнашна синонимаш йалае:

1) бакъдар-
2) буц-
3) кхеро-
4) нацкъара-

2. Муьлхачу предложенех олу цхьанахоттаман а, шинахоттаман предложени?

____

3.Д1айазде цхьанахоттаман предложенийн тайпанаш.

____

4.Схьайазйе билгала – юьхьан предложени.

1)Тховса тхоьга волахьа. 2)Газета т1ехь керла х1ун дуьйцу? 3)Нехан динара хотталахь вуссу. 4) Х1инца шелйала йоьлла. 5)Тийна буьйса.

____

____

____

5. Схьайазйе билгалза – юьхьан предложени.

1)Тховса тхоьга волахьа. 2)Газета т1ехь керла х1ун дуьйцу? 3)Нехан динара хотталахь вуссу. 4) Х1инца шелйала йоьлла. 5)Тийна буьйса.

6. Схьайазйе юьхьза предложени.

1)Тховса тхоьга волахьа. 2)Газета т1ехь керла х1ун дуьйцу? 3)Нехан динара хотталахь вуссу. 4) Х1инца шелйала йоьлла. 5)Тийна буьйса.

7. Сан йиша, д1алаца хьайн ирсан мукъ.- бохучу предложенера **Сан йиша** боху дешнийн цхьаьнакхетар муьлха меже ю предложенехь?

____

8. Бердах хаьдда беза боьжна 1уьллу кхера санна, 1усамин нуьйра чохь 1ен дег1 дай ца лора..- схьайазйе предложенин грамматически лард.

Жоп:

____

9. Ц1ерш яха шайна йевзачу нохчийн меттан дошамийн. Царех цхьаннах дийца (3-5 предложени).

____

____

____

____________ Кицанашна а, аларшна а т1е ца тоьа дешнаш т1еязде:

1. Х1ума хаар- ___________ ладог1ар.
2. Яхь йолчу дагахь _____________хир яц.
3. Дин некъаца бевза,____________аренца вевза .
4. 1илманан корта- _____________, хьекъалан корта -____________.

10. Оьрсийн маттахь даста фразеологизмийн маь1на:
1.Б1аьрг тохале – ____
2.Пхи п1елг санна – ____
3. Дуьне ловзо – ____
4.Лап-аьлла – ____
5.Лергаш ирдан – ____

11. Текстехь оьрсийн маттахь далийна дешнаш нохчийн маттахь д1аязде.
(1)Къилбседехьара къилбехьа, 1аьндийн **границица** _____________ ша лаьмнашна т1едоьдуш ч1аж ду.(2) Цу ч1ажана шина а аг1ор кхозуш лаьмнаш ду. (3) Церан сурт шера ду: ира **верхушки** ___________доцуш, 1ункар бердаш, тархаш йоцуш. (4)Ч1аж ша **долина** ______________алалур долуш ду, шуьйра хиларна, амма и **долина** _____________кхачалуччохь, к1оргачу яй чохь, ломан 1ам бу – «Къоьзана -1ам» ц1е а йолуш.

12. Буьззина синтаксически таллам бе предложенина: Духдуьйлучу шовданаша бакъа ца болуьйтуш, латтош бу и 1ам.

____
____
____

13. Оьрсийн матте гочъе х1ара предложени: 1ам дукха боккха а бац: йиъ чаккхарма бохалла, ах чаккхарма шоралла.

____
____
____

14. Легаде дешнаш 1ункар, 1ам. Билгалдаккха церан легар.

____
____
____
______

15. Стенах олу цхьанатайпанара меженаш?

____
____
____

16. Маса кепара йу карара уьйр:

____
____
____

17. Х1окху дешнийн цхьаьнакхетаршкахь карара уьйр билгалйаккха:
Сийна байракх –
Сиха охьахиира –
Къолам белира –

18. Схьайазде хандешан цхьалхе сказуеми: Майрбек сихха аравелира.
Жоп:
____

19. Схьайазде ц1еран хоттаман сказуеми: Деши металл ду.

____
__

20. Схьайазде хандешан хоттаман сказуеми: Суна книжка еша лаьа.

____
__

21. Совнаха долу дош билгалдаккха. Дийца, х1унда лерина ахь и сов.
1. Яй, юккъерчу, яланза, яц, эрз ;
2. Чаккхарма, юккъерчу,боккха, лекхалла.

22.Схьайазйе, шена чохь кхачаман т1етуху предложени йолу, чолхе-карара предложени. 1)Пенаш лергаш долуш а, дечигаш мотт хууш а ю бохуш, кица ду вайн. 2)Шегара ледарло ша х1унда ялийтира, Юсупна шена а ца хаьара. 3)Ларвелаш и, шаьш мел деха.

23. Схьайазйе, шена чохь къастаман т1етуху предложени йолу, чолхе-карара предложени. 1)Пенаш лергаш долуш а, дечигаш мотт хууш а ю бохуш, кица ду вайн. 2)Шегара ледарло ша х1унда ялийтира, Юсупна шена а ца хаьара. 3)Ларвелаш и, шаьш мел деха.

24. Схьайазйе, шена чохь латтаман т1етуху предложени йолу, чолхе-карара предложени. 1)Пенаш лергаш долуш а, дечигаш мотт хууш а ю бохуш, кица ду вайн. 2)Шегара ледарло ша х1унда ялийтира, Юсупна шена а ца хаьара. 3)Ларвелаш и, шаьш мел деха.